PROGRAM O POSEBNIM MJERAMA ZA OPORAVAK NEGATIVNIH EKONOMSKIH POSLJEDICA UZROKOVANIH VIRUSNIM OBOLJENJEM "COVID-19"

MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo

(ICBH)

INFORMACIJE O DOKUMENTU

Naziv dokumenta	**PROGRAM O POSEBNIM MJERAMA ZA UBLAŽAVANJE NEGATIVNIH EKONOMSKIH POSLJEDICA UZROKOVANIH VIRUSNIM OBOLJENJEM „COVID-19"**
Broj dokumenta	**3.0**
Datum usvajanja	**19.03.2021.**
Tijelo nadležno za usvajanje	**Uprava Društva**
Primjena od datuma	**26.03.2021. godine**
Link na zakonsku osnovu	*Zakon o mikrokreditnim organizacijama („Službene novine FBiH", broj 59/06)* *Zakon o mikrokreditnim organizacijama („Službeni glasnik RS", broj 64/06 i 116/11)* *Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga („Službene novine FBiH", broj 31/14)* *Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti mikrokreditnih organizacija i procjenu kreditne sposobnosti („Službene novine FBiH", broj 23/14)* *Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti mikrokreditnih organizacija („Službeni glasnik RS", broj 100/10)* *Odluka o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak odnegativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19" („Službene novine FBiH", broj 60/20 i 21/21)* *Odluka o privremenim mjerama mikrokreditnih organizacija za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19" („Službeni glasnik RS", broj 89/20 i 22/21)*

I. SADRŽAJ

I. SADRŽAJ 3
II. OPŠTE ODREDBE 4
III. SVRHA 4
IV. DJELOKRUG 4
V. ODGOVORNOSTI 4
VI. POJMOVI 5
1. Modaliteti za klijente kojima je mikrokredit odobren u Federaciji Bosne i Hercegovine 7
2. Modaliteti za klijente kojima je mikrokredit odobren u Republici Srpskoj .8
VII. SISTEM INTERNIH KONTROLA 9
VIII. SISTEM PRAĆENJA I IZVJEŠTAVANJA 9
IX. ZAVRŠNE ODREDBE 10

II. OPŠTE ODREDBE

Programom o posebnim mjerama za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" (u daljem tekstu: Program) propisuju se posebne mjere koje MKD IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: ICBH) primjenjuje, u skladu sa odredbama:

- Odluke o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19" („Službene novine FBiH", broj 60/20 i 21/21),

  i

- Odluke o privremenim mjerama mikrokreditnih organizacija za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19" („Službeni glasnik RS", broj 89/20 i 22/21),

Posebne mjere se odnose na odobravanje olakšica klijentima ICBH koji su direktno ili indirektno pogođeni negativnim efektima uzrokovanim virusnim oboljenjem "COVID – 19".

III. SVRHA

Program definiše olakšice, odnosno posebne mjere koje ICBH primjenjuje za klijente, sa ciljem prevazilaženja poteškoća sa kojima se suočavaju i olakšavanja klijentima da u narednom periodu uredno izmiruju svoje obaveze prema ICBH.

IV. DJELOKRUG

Program primjenjuju radnici koji učestvuju u procesima i aktivnostima upravljanja kreditnim rizikom ICBH, kao i radnici ICBH zaposleni na radnim mjestima vezanim za prodaju i naplatu proizvoda koje nudi ICBH.

V. ODGOVORNOSTI

Uprava ICBH usvaja, odnosno donosi Program, te obezbjeđuje potpuno postupanje ICBH po Programu.

Uprava ICBH provodi Program, uspostavlja linije komunikacija koje osiguravaju pravovremeno informisanje nižih nivoa rukovodstva i izvršilaca, nadzire, kontrolira i osigurava primjenu, obezbjeđuje razvoj i uspostavljanje odgovarajućih sistema

izvještavanja u skladu sa Odlukom, te prati i kontroliše strukturu i kvalitet mikrokredita i osigurava da se isti stručno, oprezno i strogo procjenjuju, da se za iste formiraju adekvatni očekivani kreditni gubici.

VI. POJMOVI

Obaveze po mikrokreditu su potraživanja ICBH od fizičkih lica nastale po osnovu ukupnog iznosa dospjele i nedospjele glavnice, obračunatih i nenaplaćenih naknada i kamate u skladu sa zaključenim Ugovorom o mikrokreditu.

Klijent ICBH je fizičko lice čija je kreditna sposobnost pogoršana, odnosno čiji su izvori za otplatu smanjenji ili ukinuti i time onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema ICBH, ukoliko je to posljedica negativnog uticaja izazvanog pandemijom virusnog oboljenja "COVID-19" (u daljem tekstu: pandemija)

Posebne mjere su privremenog karaktera i odnose se na pružanje mogućnosti odgode plaćanja obaveza po mikrokreditu i druge olakšice koje imaju za posljedicu modifikaciju izloženosti koju je ICBH odobrilo fizičim licima, zbog okolnosti koje mogu dovesti do nemogućnosti ili otežanog izmirenja njihovih obaveza prema ICBH, uz poduzimanje svih ostalih mjera za upravljanje kreditnim rizikom radi ublažavanja i oporavka od negativnih posljedica na kreditnu i otplatnu sposobnost klijenta ICBH, održivost njegovog poslovanja i poslovanja ICBH.POSEBNE MJERE U VANREDNIM OKOLNOSTIMA UZROKOVANIM POJAVOM PANDEMIJE VIRUSA COVID-19

U cilju ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica i oporavka od posljedica uzrokovanih pojavom pandemije virusnog oboljenja COVID-19, ICBH uvodi posebne mjere koje se odnose na mogućnost odgode plaćanja obaveza i druge olakšice klijentima. Posebne mjere trebaju omogućiti klijentima prevazilaženje poteškoća sa kojima se suočavaju i olakšati im da u narednom periodu uredno izmiruju svoje obaveze prema ICBH. Posebne mjere odobravaju se u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" koju je izdala Agencija za bankarstvo FBiH ("Službene novine FBiH", broj 60/20 i 21/21) i Odlukom o privremenim mjerama mikrokreditnih organizacija za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službeni glasnik RS", broj 89/20 i 22/21) koju je izdala Agencija za bankarstvo RS.

Osnovni uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi ICBH odobrila posebnu mjeru su:

- Izvori za otplatu klijenta su ukinuti ili smanjeni kao posljedica negativnog uticaja pandemije virusnog oboljenja COVID-19 i time je onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema ICBH,

- Klijent nije bio u kašnjenju sa dospjelim obavezama u značajnom materijalnom iznosu preko 15 (petnaest) dana na dan podnošenja zahtjeva za odobrenje posebne mjere.

ICBH će na svojoj zvaničnoj web stranici www.iutecredit.ba objaviti informacije o mogućim olakšicama klijentima ICBH pogođenim negativnim ekonomskim posljedicama pandemije COVID-19.

Potrebna dokumentacija za odobrenje posebne mjere:

- Zahtjev za odobrenje posebne mjere u vanrednim okolnostima uzrokovanim pojavom pandemije virusnog oboljenja COVID-19,

  Dokaz da su izvori za otplatu mikrokredita ukinuti, smanjeni i time onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema ICBH, te da je ukidanje i smanjenje istih posljedica negativnog uticaja pandemije virusnog oboljenja COVID-19.

Na osnovu podnesenog Zahtjeva ICBH može odobriti jednu od sljedećih posebnih mjera:

- Moratorij – odgoda obaveze plaćanja do najviše 3 (tri) uzastopne mjesečne rate mikrokredita – u skladu sa odlukama regulatora moratoriji može biti odobren od strane Društva najduže na period do 30.06.2021. godine,

- Produženje krajnjeg roka za otplatu mikrokredita (inicijalno ugovoreni broj rata mikrokredita se produžava za najviše 6 (šest) rata) – Realif – u skladu sa odlukama regulatora ova posebna mjera može biti odobren od strane Društva najduže na period do 31.12.2021. godine,

Dokaz o ukidanju i smanjenju izvora za otplatu mikrokredita podrazumijeva minimalno jedan od sljedećih dokaza:

- Dokaz (Rješenje/Odluku) o otkazu ugovora o radu od strane poslodavca,

- Dokaz o smanjenju plate (Odluka o smanjenju plate ili platna lista ili izvod iz banke),

- Ostala dokumenta, koja dokazuju prestanak radnog odnosa člana domaćinstva, i/ili smanjenje plate člana domaćinstva, ako isto ima uticaj na mogućnost otplate rate mikrokredita, te ostale okolnosti koje mogu uticati na smanjenje mogućnosti za otplatu obaveza prema ICBH u navedenom periodu

ICBH će razmotriti Zahtjev za odobrenje posebne mjere u vanrednim okolnostima uzrokovanim pojavom pandemije virusnog oboljenja COVID-19, i ukoliko ocijeni da je Zahtjev osnovan, ICBH će sa klijentom potpisat Ugovor o regulisanju prava i obaveza na osnovu odobrene posebne mjere sa novim Otplatnim planom.

Obračunata, a neplaćena zatezna kamata na potraživanja, koja je nastala prije podnošenja zahtjeva za odobrenje posebne mjere, se neće otpisati. Obračunata, a neplaćena zatezna kamata na potraživanja, koja je nastala u period od podnošenja zahtjeva za odobrenje posebne mjere, do odobrenja posebne mjere, će se otpisati.

Prilikom ugovaranja posebnih mjera, ICBH neće naplaćivati dodatne naknade za izvršene usluge, odnosno naknade povezane sa modifikacijom izloženosti.

1. **Modaliteti za klijente kojima je mikrokredit odobren u Federaciji Bosne i Hercegovine**

Modalitet 1: Moratorij

Moratorij kredita predstavlja odgodu obaveze plaćanja rate mikrokredita na dogovoreni period. Broj rata mikrokredita (po inicijalno ugovorenom otplatnom planu) se produžava za period koji je dogovoren za stavljanje moratorija na mikrokredit. Dužnik u dogovorenom periodu nije dužan plaćati mjesečne rate kao ni druge obaveze koje ima prema ICBH. Za vrijeme trajanja moratorija, na iznos dospjelih neizmirenih potraživanja se ne obračunava zatezna kamata. Priznavanje prihoda bit će u skladu sa izmijenjim planom otplate mikrokredita. Moratorij se odobrava na period od najduže 3 (tri) mjeseca, odnosno najduže do 30.06.2021. godine u skladu sa Odlukom Regulatora.

U periodu trajanja mortorija ICBH će odgoditi obračun redovnih naknada predviđenih provobitnim otplatnim planom. Redovne naknade koje je ICBH imalo pravo obračunati (ali ne i naplaćivati) tokom perioda moratorija, obračunat će se u zadnjim ratama otplatnog plana, za koje je prvobitni otplatni plan produžen. Ukupan iznos redovnih naknada ostaje nepromijenjen za vrijeme trajanja moratorija, ali se obračun i plaćanje odgađaju za dogovoreni broj mjeseci za koji je odobrena posebna mjera.

ICBH neće obračunavati dodatne naknade klijentu za odobrenje ove posebne mjere.

Moratorij se odobrava na zahtjev korisnika mikrokredita.

Nakon isteka perioda svih odobrenih posebnih mjera, za mikrokredite odobrene u Federaciji Bosne i Hercegovine, sve ugovorom predviđene naknade i kamata ostaju u istoj visini inicijalno ugovorenih iznosa, prije odobrenja posebne mjere.

ICBH će za koristnike kojima odobri moratorij formirati rezerve za gubitke u skladu sa metodologijom propisanom Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka, primjenjujući brojač dana kašnjenja od datuma podnošenja zahtjeva za posebnu mjeru od strane klijenta.

Modalitet 2: Produženje krajnjeg roka za otplatu mikrokredita

Produženje krajnjeg roka za otplatu obaveze po ugovoru o mikrokreditu predstavlja povećanje inicijalno ugovorenog broja rata. Rok otplate mikrokredita se produžava, što podrazumijeva manje mjesečne rate mikrokredita u odnosu na prvobitni ugovor, bez obračuna bilo kakvih dodatnih naknada i kamate. Rok otplate može se produžiti za najviše 6 (šest) mjeseci.

ICBH neće obračunavati dodatne naknade klijentu za odobrenje ovog modaliteta.

ICBH će za korisnike kojima odobri produženje krajnjeg roka za otplatu mikrokredita period formirati rezerve za gubitke u skladu sa metodologijom propisanom Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka, primjenjujući brojač dana kašnjenja od datuma podnošenja zahtjeva klijenat za odobrenje posebne mjere.

2. Modaliteti za klijente kojima je mikrokredit odobren u Republici Srpskoj

Modalitet 1: Moratorij

Moratorij mikrokredita predstavlja odgodu obaveze plaćanja rate mikrokredita na dogovoreni period. Broj rata mikrokredita (po inicijalno ugovorenom otplatnom planu) se produžava za period koji je dogovoren za stavljanje moratorija na mikrokredit. Dužnik u dogovorenom periodu nije dužan plaćati mjesečne rate ni druge obaveze koje ima prema ICBH. Za vrijeme trajanja moratorija, na iznos dospjelih neizmirenih potraživanja ne obračunava se zatezna kamata. Priznavanje prihoda bit će u skladu sa izmijenjim planom otplate mikrokredita. Moratorij se odobrava na period od 3 (tri) mjeseca, odnosno najduže do 30.06.2021. godine u skladu sa Odlukom Regulatora.

U periodu trajanja mortorija ICBH će odgoditi obračun redovnih naknada predviđenih provobitnim otplatnim planom. Redovne naknade koje je ICBH imalo pravo obračunati (ali ne i naplaćivati) tokom perioda moratorija, obračunat će se u zadnjim ratama otplatnog plana, za koje je prvobitni otplatni plan produžen. Redovne naknade koje je ICBH imalo pravo obračunati tokom perioda moratorija bit će smanjene na 75% prvobitno ugovorenih iznosa. Ove umanjene redovne naknade obračunat će se u zadnjim ratama otplatnog plana, za koje je prvobitni otplatni plan produžen.

ICBH neće obračunavati dodatne naknade klijentu za odobrenje ove posebne mjere.

Moratorij se odobrava na zahtjev korisnika mikrokredita, ali ICBH zadržava pravo da na osnovu analize kreditog portfolia na vlastitu odgovornost ponudi moratorij određenim korisnicima.

ICBH će korisnike kojima odobri moratorij zadržati u kategoriji klasifikacije s pripadajućim postotkom rezervisanja i kategorizacijom (klasifikacijom) potraživanja u

Centralnom registru kredita kod Centralne banke Bosne i Hercegovine (CRK) koji su bili na datum modifikacije.

Nakon isteka perioda svih odobrenih privremenih/posebnih mjera, za mikrokredite odobrene u Republici Srpskoj, sve ugovorom predviđene naknade i kamata ostaju u istoj visini inicijalno ugovorenih iznosa, prije dobrenja privremene/posebne mjere.

Nakon isteka period ana koji je odobren moratorij, klasifikacije i rezervisanja za očekivane kreditne gubitke se dalje vrše u skladu sa Odlukom o visini i načinu formiranja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija.

Modalitet 2: Produženje krajnjeg roka za otplatu mikrokredita

Produženje krajnjeg roka za otplatu obaveze po ugovoru o mikrokreditu predstavlja povećanje inicijalno ugovorenog broja rata. Rok otplate kredita se produžava, što podrazumijeva manje mjesečne rate mikrokredita u odnosu na prvobitni ugovor, bez obračuna bilo kakvih dodatnih naknada i kamate. Rok otplate može se produžiti za najviše 6 (šest) mjeseci.

ICBH neće obračunavati dodatne naknade klijentu za odobrenje ovog modaliteta.

ICBH će za korisnike kojima odobri produženje krajnjeg roka za otplatu mikrokredita period formirati rezerve za gubitke u skladu sa metodologijom propisanom Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka, primjenjujući brojač dana kašnjenja od datuma podnošenja zahtjeva klijenat za odobrenje posebne mjere.

VII. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Za vrijeme realizacije posebnih mjera ICBH će dodatno unaprijediti sistem internih kontrola na način da se u sve ključne aktivnosti moraju biti uključene minimalno dvije osobe. Dodatno, kod realizacije posebnih mjera, obzirom da se većina procesa odvija u skladu sa važećim odredbama za redovni proces odobravanja mikrokredita, koriste se postojeći sistemi internih kontrola ugrađeni u standardni proces.

VIII. SISTEM PRAĆENJA I IZVJEŠTAVANJA

Sektor za finansije i računovodstvo će redovno izvještavati Agenciju za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i Agenciju za bankarstvo Republike Srpske o efektima realizacije posebnih mjera poduzetih za ublažavanje posljedica uzrokovanih oboljenjem „COVID-19" u skladu sa propisanim rokovima.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Ova Programa stupa na snagu danom usvajanja od strane Uprave Društva, a primjenjuje se od datuma navedenog kao datuma primjene u pripadajućoj Odluci Uprave o usvajanju iste do momenta opoziva od strane Agencije za bankarstvo FBiH i Agencije za bankarstvo RS.

Izmjene i dopune Programa vršit će se na isti način kao i donošenje Programa.

Broj: UP-3-4/2021

Sarajevo, 19.03.2021. godine

Upravu Društva
MKD IuteCredit BH d.o.o.
Sarajevo

Mikrokreditno društvo IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo

Vilma Tunjić Juzbašić, Direktor s.r.